

Ahî (O.1517)

Niğbolu'da doğdu. Seyid Hoca adlı zengin bir tüccarın oğlu olup asıl adı Hasan'dır. Ahî, hayatı boyunca hep bazı aksiliklerle yüzyüze yaşamış bir şâirdir, Babasının ölümü üzerine bir süre ticaretle uğraştı. Annesi Melek Kadın'ın bir başkasıyla evlenmesine kırılıp vatanını terk etti. İstanbul'da öğrenime başladı. Kırk yaşlarındayken Kara Bali'den

mülâzım oldu. Bu arada nesir ve nazım alanında adını duyurmaya başladı. Yavuz Sultân Selim şiirlerini görüp beğenince kendisiyle ilgilenilmesini istedi. Fakat şâir, pâdişâhın bu ilgisini gereği gibi değerlendiremeyince, uzun bir süre görev alamadı. Daha sonra Karaferye medresesi müderrisliği verildi. Bu görevde iken öldü (923/1517).

Murabba

(Necati Sungur, *Ahî Divânı, Ant, 1994, s.74*)

Mefülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

I
Sevdüm yine bir ruhları gonce-delhânı
Bülbüllerini ini edici şûlî-ı cihanı
Yoluna revân eyleyeyin cism ile cara
Sol âfet-i devrân ki dinür adına Sâru

II
Bir gözleri nergis yüzi gül saçları reyhan
Bir île-ruh ı gonce-dehen serv-i hırâmân
İldi dil u cân murgıru bülbül gibi giryân
Sol âfet-i devrân ki dinür adına Sânî

III
Dil düşdi yine bir sanemim iskuna nâ-gâh
Bend oldı sacı dâmma dîvâne olup âh
Kıldum bu gönül tahtına ol hüsn âyînesin şah
Sol âfet-i devrân ki dinür adına Sânî

Gazel I

(*Ahî Divanı, s. 85*)

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ül büt-i kâfir kim oldum zâr u sergerdân ana
Nakş vire gûyiyâ kim olmuşam hayran ana
 2. Dil sarayın halvet-i hâs eyledüm ol mâli İçtin
Taze taze dâgım oldı şemse-i eyvan ana
 3. ül bu hüsn ile cihâna sığmaz iken bilmezem
Kim ne vech ile mekân oldı dil-i viran ana
 4. Âşık-ı bî-dillere cevri ü cefâ kılmaklığı
Ya o çarha öğredür yâ çarh-ı sergerdân ana
 5. Nâme-i a'mâlim oldı rûz-ı mahşerde benim
 6. Ey ecel öldürme lûtf etÂhî-i biçâreyi
Ola kim bir çâre ede ol tabîb-İ cân ana
1. O pul gibi kâfir güzeli için ağlayıp kendimden geçtim.
Her ne kadar ona puttur, resimdir diyorum ama ona hayranım.
 2. C) ay yüzlü sevgili için gönül sarayım has halvet eltim. Yeni açılmış yaralarım o sarayının eyvanının süsleri oldu.
 3. O, bu güzellik ile kâinata sığmazken bilmem ki bu virane gönül ne sebeple ona mekân oldu.
 4. Gönlünü yitirmiş âşıklara eziyet ve işkence elmeyi ya dönektele ona öğretti, ya da o feleğe.
 5. Senin adını başlık yaptığım mektuplar, mahşer gününde benim hesap defterim oldu.
 6. Ey ecel lûtf et zavallı Âhîyi öldürme; ola ki o can hekimi ona bir çâre bulur.

